

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงาน
วิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

Digital Leadership of School Administrators Affecting The effectiveness of Academic
Affairs Administration Schools in Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2

โสภณัฐ พาแสง¹ รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ลาโพธิ์² ดร.ปิญญ์ ทองเหล้า³

Sophanat pasang¹ Assoc. Prof. Dr.Jinda Lapho² Dr.Pinyo Thonglao³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 345 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 80 คน และครูผู้สอนจำนวน 265 คน จาก 80 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง ของ Krejcie and Morgan และใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถาม ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.813 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.263 – 0.720 และแบบสอบถาม ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ 0.843 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.482 – 0.710 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t – test และ F – test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน
3. ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน
4. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล ประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการ

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

³Director Senior Professional Level Kutbapattanasuksa School Under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon.

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: โสภณัฐ พาแสง, boing.sophanat@gmail.com

รับเมื่อ 15 พฤษภาคม 2567 แก้ไข 15 กรกฎาคม 2567 ตอรับ 17 กรกฎาคม 2567

5. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 3 ด้าน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (X_3) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล (X_4)

6. การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล 3) ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการไว้ด้วย

ABSTRACT

This research aims to study the digital leadership of school administrators that affects the effectiveness of academic administration of schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2. The sample group used in the research is Educational institution administrators and teachers Under the jurisdiction of the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 2, academic year 2023, there are 345 people, classified as 80 school administrators and 265 teachers from 80 schools The sample size was determined according to Krejcie and Morgan's table and a multistage random sampling method was used. The tools used were questionnaires and interviews. The questionnaire was about digital leadership of school administrators. It has a reliability value of 0.813 and a discriminatory power value between 0.263 – 0.720 and the questionnaire on the effectiveness of academic administration 0.843 and the discriminant power value is between 0.482 – 0.710. Statistics used in Data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test and F – test, one – way analysis of variance. Simple Pearson's correlation coefficient analysis and multiple regression analysis at each step

The findings were as follows:

1. The digital leadership of educational institution administrators and the overall effectiveness of academic administration at the highest level.
2. Comparative results of digital leadership of school administrators According to the opinions of school administrators and teachers Classified by position status School size Overall work experience was found to be no different.
3. Effectiveness of academic administration According to the opinions of school administrators and teachers Categorized by position status, school size, and work experience, overall it was found that there were no differences
4. Digital leadership of school administrators and the effectiveness of academic administration There is a positive relationship. Statistically significant at the .01 level with a moderate relationship
5. There are 3 aspects of digital leadership of educational institution administrators, with statistical significance at the .01 level, 2 aspects: professional excellence practices (X_2), and creating a learning culture in the digital world (X_3) and has statistical significance at the .05 level for 1 aspect, namely the ability to use digital (X_4)
6. This research has presented guidelines for developing the digital leadership of school administrators in 3 areas: 1) the area of professional excellence, 2) the aspect of creating a learning culture in the digital world, 3) the aspect of being able to Digital use that affect the effectiveness of academic administration as well

Keywords: Digital Leadership, Effectiveness, Academic Administration

ภูมิหลัง

ในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว องค์กรที่สามารถปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เร็วเท่าไร ย่อมมีความได้เปรียบมากเท่านั้น องค์กรทางการศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อชาติ “เพราะการศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน และโรคอุบัติใหม่ เช่น โควิด -19 กลายเป็นแรงผลักดันบังคับให้เกิดการปรับตัวและนำมาซึ่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ ๆ ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่แตกต่างกลายเป็นโมเดลใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ทั่วโลกการเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงผลักดันให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีศักยภาพในการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล รวมถึงภาวะผู้นำยุคดิจิทัลซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาอันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กล่าวถึงนวัตกรรมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน (Disruptive technology) ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย ทั้งด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเดินทาง การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการการทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน ดังนั้น เยาวชนรุ่นใหม่จึงควรเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้รู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศต่อไป ซึ่งเป็นบทบาทของการศึกษาที่ต้องพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะและความรู้ในเรื่องดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 18)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร และนำมาพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการบริหารงานแก่หน่วยงานอื่น ๆ สืบไป

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

5. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้หรือไม่ อย่างไร

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

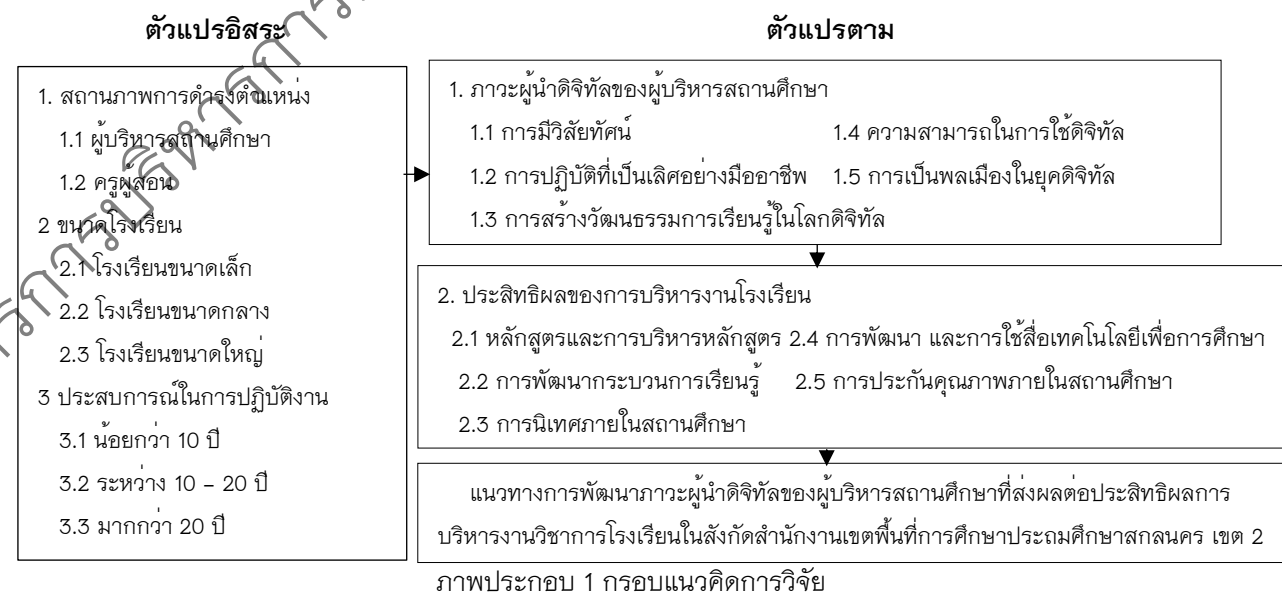
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

5. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

6. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,924 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 177 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,747 คน จากทั้งหมด 255 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2566 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 80 คน และครูผู้สอน จำนวน 265 คน จากโรงเรียน 80 โรงเรียน วิธีสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 49)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย สถานภาพ การดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัล 5 ด้าน ซึ่งแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.263 – 0.720 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.813

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ซึ่งแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.482 – 0.710 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.843

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์ และแบบออนไลน์ ได้รับแบบสอบถามคืนมาครบทั้ง 345 ชุด และแบบสอบถามทุกชุดมีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที (t – test ชนิด Independent Sample) สถิติเอฟ (F – test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ในการหาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe – Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล และด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดคือ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรตามลำดับ

2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สำหรับรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน พบว่า

3.1 ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

4. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลางทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ($r_{XtY1} = 0.601$) ด้านการพัฒนา และการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($r_{XtY4} = 0.496$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($r_{XtY2} = 0.422$) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($r_{XtY5} = 0.389$) และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($r_{XtY3} = 0.361$) ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (X_3) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล (X_4)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.35 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.28 ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.10 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้ร้อยละ 42.9 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.28364

6. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 มีจำนวน 3 ด้าน ที่ต้องได้รับการพัฒนา สรุปแนวทางพัฒนาจากคำสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล 3) ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน จึงสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

6.1 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

6.1.1 สนับสนุน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในสถานศึกษา

6.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาใช้มีบทบาทในสถานศึกษาอย่างมืออาชีพ

6.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมพัฒนาตนเอง ในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

6.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

6.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลในองค์กร ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา

6.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ปรับกระบวนการทำงานในสถานศึกษา ให้เข้าสู่ดิจิทัล

6.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้ปรับรูปแบบการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการจัดการระบบต่าง ๆ ในสถานศึกษา

6.3. ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล

6.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถ มีความรู้และความเข้าใจ ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ ภายในองค์กร

6.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ และด้านการสอน เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

6.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีให้แก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้นำไปปฏิบัติในงานวิชาการและงานด้านอื่น ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล และด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพ และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดคือ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ตามลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้มีการพัฒนาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาขับเคลื่อนในการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยการดำเนินการจัดอบรม พัฒนาครูและบุคลากร ในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากร มีทักษะนำไปสู่การปฏิบัติงานจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธิดา สงค์แก้ว (2565, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า มีภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิลา อำนาจ (2566, หน้า 211) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 แสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เห็นถึงความรู้ความสามารถด้านภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ไม่ชัดเจน พร้อมการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ กำหนดนโยบายให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ได้น้อย อาจเป็นเพราะภารกิจมากมายที่ต้องทำในการบริหารจัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทราภรณ์ อินอ่อน (2566, หน้า 267) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูทุกคนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เล็งเห็นความสำคัญใช้เทคโนโลยีมีความเข้าใจในการใช้สื่อแทบทุกรูปแบบ สามารถรับรู้และปรับตัวให้ทันต่อความรวดเร็วที่เปลี่ยนแปลงได้

2.2 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขนาดของสถานศึกษามีผลต่อสภาพแวดล้อม การบริหารงาน ระเบียบ แนวคิด และแนวปฏิบัติของครู เช่น สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการควบคุมในสถานศึกษานั้นมีความเข้มงวด รวมถึงกฎระเบียบ สถานศึกษาที่เคร่งครัด เนื่องจากมีบุคลากรจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดอื่น ๆ โดยลดหลั่นความเคร่งครัดตามจำนวนบุคลากรที่น้อยลงตามขนาดสถานศึกษา ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธิดา สงค์แก้ว (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษานั้นยังมีชัดเจน มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยน และประชุมในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดเป้าหมายของผู้บริหาร รวมทั้งทิศทาง และแนวทางในการดำเนินงานชัดเจน ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธัญญา พรพทุมชัยกิจ (2564, หน้า 61) จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีวิสัยทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

3. ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกันแตกต่างกัน พบว่า

3.1 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าบริหารงานวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ จึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการบริหารจัดการงานบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี รวมทั้งได้เข้ารับการอบรม ประชุมทางวิชาการและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พิมพิลา อำนาง (2566, หน้า 212) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.2 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ การทำแผนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การประเมินผลการวัดผล และการนิเทศการสอน เป็นต้น การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คนจะมีคุณภาพ คือ มีความรู้ความสามารถ ความคิด และความเป็นคนดีได้ จะต้องมีการเรียนการสอนหรือจะต้องมีการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกวลี เกร็มย์ (2561, หน้า 51) ได้ทำการศึกษาการกระจายอำนาจเป็นกรถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่หน่วยงานหรือสถานศึกษาให้อำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานด้วยตนเองอย่างมีอิสระและมีความเป็นเอกภาพ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารการศึกษาของท้องถิ่น จะต้องอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงในการจัดการและบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยโดยรวม ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้การบริหารงาน

วิชาการไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ในการบริหารงาน จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานนโยบายการบริหารงานและการปฏิบัติให้เป็นอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครู บุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่องานที่อย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานที่ตั้งไว้ งานวิชาการจะประสบผลสำเร็จเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563, หน้า 123 – 126) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม (X_1) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวม (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.601 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม (X) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประยุกต์กับการทำงานในทุกด้านมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ประโยชน์ อำนวยความสะดวกในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ ทำให้ครูและบุคลากรเกิดความอยากเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นส่วนที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กุณนอก (2565, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (X_3) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล (X_4)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (X_2) โดย มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.35 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.28 ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.10 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้ร้อยละ 42.9 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.28364

ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการอภิปรายออกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ คือ ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดสามารถพยากรณ์ ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา มีนโยบายส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลไปปรับใช้ในสถานศึกษา เพื่อประยุกต์ใช้ในงานวิชาการยกตัวอย่างเช่นงานด้านวัดและประเมินผล งานรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ รวมถึงพัฒนาเป็นนวัตกรรมดิจิทัล มาปรับใช้เป็นเครื่องมือวัดและประเมินผล

ที่หลากหลาย โดยการดำเนินการจัดอบรม พัฒนาครูและบุคลากร ในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากร มีทักษะนำไปสู่การปฏิบัติงานจริง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถนะ ปะภาวเต และบุญชม ศรีสะอาด (2564, หน้า 199) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพว่า การพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ วางแผนและพัฒนาความก้าวหน้าของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยมีบุคลากรที่เป็นแกนนำหลักในการพัฒนาความรู้ความสามารถ บูรณาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรผ่านทักษะความรู้ใหม่ ๆ เพื่อลดเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และมีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการเรียนการสอน

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล เป็นตัวแปรพยากรณ์ลำดับถัดมาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน ผลลัพธ์นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน นำไปสู่การวัดและประเมินผลโดยใช้การใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคล แล้วเชื่อมโยงสู่ข้อสรุปเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ปุณณัฐธามาเชต (2565, หน้า 106) ได้สรุปการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ไว้ว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสภาวะแวดล้อมในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในองค์กร จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างทั่วถึง ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาให้โอกาสทดลองโครงการใหม่ ๆ และมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ

3. ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัลเป็นตัวแปรรองลงมา มีพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถด้านดิจิทัลในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงการวิเคราะห์การสังเคราะห์ การจัดการ การบูรณาการ การแบ่งปัน การสื่อสาร การสร้างสรรค์นวัตกรรมและความรู้ใหม่ โดยมีทักษะด้านการใช้สารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะทางด้านอารมณ์และทางสังคม อีกทั้ง ทักษะการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมดิจิทัล โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบส่วนบุคคล จริยธรรมและมารยาทการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลมีผลกระทบต่อกิจกรรมที่จำเป็นในการเรียนรู้ให้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิวิมล ม่วงกล้า (2562, หน้า 31) ความสามารถในการนำประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อการพัฒนางานและพัฒนาองค์กร ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ 2) ความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์ 3) ความสามารถในการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันในการสื่อสาร 4) การใช้ดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกัน 5) การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ และ 6) การประชาสัมพันธ์และการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด แต่จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัล และด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล 3 ด้านดังกล่าวให้มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น

1.2 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดคือ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แต่จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ 1 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรพัฒนา ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ 1 ด้านดังกล่าวให้มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เช่น ด้านการมีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล และจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานภายในสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการ เช่น ด้านความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน ความสามารถในการปรับตัวของโรงเรียน และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การเพื่อเป็นสารสนเทศในการใช้ข้อมูลในการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กันตชาติ กุตนอก. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เกวลี เกรมย์. (2561). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณัฐธิดา สงค์แก้ว. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. วารสารสมาคมนักวิจัย, 27(3), 49 – 64.
- พิมพ์ลา อำนาง. (2566). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุนทรารณ อินอ่อน. (2566). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 17(2).
- ณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- บุญชม ศรีสะอาด (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุง. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อรรถา ปะภาวะเต และบุญชม ศรีสะอาด. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.